

PEST, 1859.

☉ 24. szám. ☉ I. Félév. ☉

JUNIUS 16.

Gyógy- és óvszerek a haláltóli félelem ellen.

V.

Az ut, mely mennybe vezet, csak egy; a kárhozatra ellenben sok ország- és sétaut vezet. Egy ilyen utról teszek én most említést; de nem azért, hogy azon járj, hanem azért, hogy azon meg ne indulj. — Czikkeim elején szólottam a halálról, szólok róla azok folytában, szólok majd utoljára is.

Jer, egy hajlékba vezetlek, hol egy halott van kiterítve. Feszület helyett pipa fekszik mellén; szenteltvíz-tartó helyett börpohár hever mellette koczkákkal. Nincs ott imádságos-könyve, hanem szennyes kártyarakás; szentelt viaszgyertya helyett az üveg alján pálinka világít; szent kép helyett forgács-czégér függ feje fölött. A falak puszták, az ablakok s kemen-eze betörvék. . . . A ki ily környezetben látja a halot-tat, önkénytelenül borzadás futja el, s attól tart, hogy nyomban a szederjes, haragos ajkakon egy pár menny-dörgős-ropogós, egy pár czifra teremtette — melyek-ben édes anyai nyelvünk, fájdalom, oly igen gazdag — fog kirepülni. És a borzalom között akaratlanul is ily kérdés tolja föl magát: valljon mi sors érte a lelket, mely e testben lakott? Halottas predikációval felelek a kér-désre; de nem oly ékessel, minőt egynémely ritkább alkalmakkal a tisztelendő urak szoktak tartani. Miután pedig én azt csak neked fogom tartani, és sem bátyám-uram, sem néném-asszony, sem a sógor, sem a koma nem fogja meghallani: úgy hiszem, nem neheztelsz

meg miatta. Halljuk hát. A predikáció kezdődik: figyelmezzetek!

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy játékos, izsakos, szóval tökéletes ebhendi, korhely. Istene volt a has és a torok; temploma volt a koresma; imádsága káromkodás és esküvés. Az isteni szolgálatot buzgón gyakorlotta, éjjel és nappal, reggel és estve, hétköznapi és vasárnap egyiránt. Szeretett istenének áldozott minden, érette elhagyott mindent.

Legelőször pénzt, vagyonát áldozá föl istenének, és pedig szives-örömet. És ezt mindenki észrevehette feleségén és gyermekein. — Az asszony már templomba is áttal menni, mert nincs tisztességes felöltője. A gyermekek meg meztláb futkosnak a fagyon. Ha az anyjok kimossa, vagy foltoztatja valamelyiknek ingeescskéjét, a szakadozott gunyán a meztelen test kandikál ki; mert hiszen nem tud mást rá adni. Háza dülőfélben; a tető rajta csak parádénak van, az esővíz átjárja még a szobát is. Ha az ólból lezég még el nem hajtotta a tehenet, biz az magától is tovább állhatna; mert ajtaja rég elbucszott már sarkvasától, fala pedig itt is, ott is szellőzik.

Áldozatul hozá másodszer istenének — becsületét. Kutyába sem vette, ha az éjjeli örök, mint idején tul az utczán csatangolót reggelig hüvösre vitték. Eszébe sem jutott, hogy piruljon, ha az utczai gyermeközök, mivel nagyon keresztbe járt a lába, vagy a sárban — hová tulajdonkép való volt — hentergett, kinevették. Föl sem vette, hogy jóra való emberek háza környékét messzire kerülték; hogy vérei, rokonsága csak irulva-

pirulva hallják nevét említeni, hogy felesége válni készül tőle.

Feláldozó harmadszor istenének — testét és lelkét. A sok ivás miatt már annyira jutott, hogy noha a férfikor legszebb idejét éli, mégis egyre reszket; szemei kápráznak, étvágya nincs, gyomra nem emészt, szorulásokban szenved stb. Ha kialudt mámorából reggel fölbred, pokoltánczra huzzák meg belsejében a hegedűt; s oly csehül érzi magát, hogy kész volna magát rögtön felakasztani, ha több bor s pálinka nem lenne a világon, melylyel a belső kísértetet kis időre ismét elcsitíthatja.

De ennek is lejár az ideje, s a lélek elvégre eljut a helyre, hol szintén lehet melegítőt inni, de nem bort, sem pedig pálinkát. Erre egy esetet beszélek el. Egy korhely annyira vitte az ivást, hogy éjjelre is mellette kellett a pint bornak lenni, de nem a szomjúság miatt, mely éjjel is kísértgette, hanem egészen más okból. Az isten-adta egész napon részeg volt; elgőzölgvén pedig éjjeli álmában a részegség, nyomban iszonyu mardosások vették elő lelkét: ezeket tehát hogy borba fulasztsza, s a mámor ismét álmot hozzon szemére, — ivott. Ismerői meg akarták egykor tréfolni. Mig aludt, elvették a bort mellőle; de nem sokára oly vad ordítás hangzott ki szobájából, hogy az egész ház rengett bele. Fölbredt, s a bor után nyult; de mivel bort nem talált, s újra le nem részegedhetett, a lelkismeret furdalásai szabadon dulták, szaggatták, és innét eredt pokoli ordítása. A más világon sem részegség, sem álmom nem lesz: milyen lesz hát ott az ilyennek állapota?

De talán azt mondod: „Ezikk engem nem érdekel; én még, hála Istennek, ennyire nem jutottam.“ Jól van; de megengedsz ugy-e nekem, ha én másrt tartok? Én azt tartom, hogy te, a valóságos korhelyeknél a jelen tanításnak több hasznát veheted. Lásd, az olyanok számára, kik az ivásban annyira jutottak, mint az, ki fölött a gyászbeszédet tartottam, én nem irok. Mert a valóságos korhely, kinek arcán a borvirág egészen kiütött, ki a pálinkától szederjes arzu, a sörtől pedig rézvörös és puffadt, jobbára megtéríthetlen; legfőlebb valamely hosszas nyavalya, avagy katonásan derék feleség lendíthet valamit megtérítésére. Rábeszélés, s azon bűn undokságának, melynek rabja, bármily előterjesztése csaknem sikeretlen rá nézve.

Ez utálatos szenvedély olyan; mint néhol a Duna, vagy Tisza. Ha a folyóba lép az ember, kezdetben csak bokáig ér; ha beljebb megy, már térdig ér; ha még beljebb, a csipőig, és még beljebb, már a hónaljig ér. Azonban, mivel még a víznek nincs nagy sebessége, még vissza lehet fordulni; de ha még egy lépést teszsz, már megragadt az örvény, már vissza nem térhetsz, már elragadt a folyó, és — belefulsz.

Miattam ihatol bort, sört, olykor papramorgót is, ha jól esik. De talán már annyira esik jól, hogy nagy hiányát érzed, ha rendes időben nem ittál? Vigyázz! mert már a víz csipőig ér. Ha pedig köhécselsz, s oldalszurások vesznek elő, és az orvos azt rendeli, hogy bort vagy más szeszest ne igyál, de te még mindig élsz ezekkel, mert már, mint mondod, megszoktad; vagy ha pénzed elfogyott, s házad kenyér nélkül van, iskolás gyermekednek katekizmus kell, adósságod

nőttön nő; és újra kölesönözvén pénzt, sem kenyeret, sem katekizmust nem veszsz, sem adódat, sem egyéb tartozásodat nem rovogatod, hanem a kocsirudját a koresmának fordítod, beállítasz az ivó-szobába, s a felkölesönözöttet ott elkártyázod, feleségedet pedig, ha e miatt megkezd a pörölést, ütéssel-veréssel fenyegeted: biz akkor már nagyon bent állsz a vízben, s már nyakadig ér, . . . talán már nem is állsz biztosan lábaidon, hanem a víz egyre von beljebb-beljebb; még egy kis idő, és — elvesztél. A szenvedély rabja vagy már, mikor gyomrod kedvéért köteleltségedet s egészségedet feláldozod, a szegények iránti irgalmasságról megfeledkezel, vagy az élvezettől lemondani nem tartod magad képesnek. A has-szolgák emez osztályához pedig számos tisztességes uri-emberek is tartoznak, kik ugyancsak ránk förmednének, ha korhelyeknek neveznek őket, holott ezeknél egy fábatkával sem különbek. De a közrendűekhez fordulok inkább; talán ő velők könnyebben lehet boldogulni.

Föltéve, hogy évről évre jobban és jobban nem merülsz el az ivásba, hanem csak egyformán látogatod a koresmát: mily tenger-pénzt költöttél mégis az italla! Ha valaki egyre-másra csak 20 uj krt hagy hétenkint a koresmában: ez esztendő alatt 10 frt s 43 krt tesz uj pénzben; 10 év alatt 104 frt s 3 krt; és ha valaki ezt 50 évig így folytatja, s a kamatokat is fölszámítja, 547 frt s 57½ krt hagyott a koresmában. Ha pedig valaki egyre-másra naponkint 10 uj kr árut iszik meg, egy év alatt megiszik 36 frt s 50 krt; 10 év alatt 365 frtot, 50 év alatt a kamatokkal együtt 1916 frt s 25 krt. Ugyanennyi idő alatt tehát 3832 frt s 50 krt költ, ki naponkint 20 uj kr árut iszik meg. Ezzel gyermekeit neveltethette, s tisztességesen kiházasihatta volna; mi bizonynyal nagy összeg, kivált az olyanra nézve, ki annak bőségében nincsen. Az ítélet napján minden elfeésérelt pénz össze fog sommáztatni; mert mi az ideiglenes javakat csak haszonbérben bírjuk, azoknak csak sáfárai vagyunk. A világi felsőbbség nem tündököl vele, bárhová fordítod is pénzedet. De nem ugy az Isten: szerinte nem szabad azzal tettségesszed szerint bännöd, hanem a végre kell azt fordítanod, mire azt neked adta.

Most egy jó tanácsot adok: vedd azt fontolóra, s kövesd. E tanács talán kárára válik a koresmárosnak, meg a haszonvételek tulajdonosainak; de e kártétel miatt váltig nyugodt lehet lelked, mert így ártani szabad. Ha gyomrod megkívánja az italt, s koresmába késztet: vedd elő erszényedet, olvass ki belőle annyit, mennyit a koresmában, oda menvén, meginnál. Tedd azután a pénzt valamely helyre, melyről Istenen s kivüled senki sem tud semmit. Mitevő légy eme pénzzel: — később mondom meg. Hogy pedig azon idő alatt, melyet a koresmában töltöttél volna, meg ne und magad: olvasd a szentek életét, Kempis Tamás Krisztus követéséről szóló könyvét, Munkaytól a Jézus Krisztus történetét, salezi sz. Ferencz Philoteáját, Vezzerle G. erkölestánát, István bácsinak, Szabó Imrének népszerű munkáit, a Sz.-István-Társulat kiadásait, például Fabiolát, sz. Erzsébet életét, vagy más, plebánosod által ajánlandó könyvet, melyet a félretett pénzen megvehetsz, vagy plebánosod kérésedre meghoztat.

Avagy ha van falutokban, ki nyavalyában szenved, látogasd meg; szegény árva talán egész nap egymagára van hagyatva, s csak az inség és nyomor virraszt nyoszolyája mellett. Vagy kérdezd ki iskolás gyermekedet, valljon tudja-e következő napi leczkáját? Adj fel neki megoldás végett valamely példát, tanítsd valamely szép erkölcsi mondatra: shidd meg, nem fogod megenni magad. Ha azután bekövetkezik az est, vele a lefekvés ideje: foglalatosságban töltvén el a napot, jól érzed magadat, feleséged szivesebben szól hozzád, nagyobb lesz gyermeked fölötti örömed, s az étel is jobban esik; az esti imádság is becsületesebben megy véghez, sőt úgy találod, hogy Isten is kegyesebb irántad.

Hogy pedig a béke szent legyen köztünk, s valahogy rámmeg ne neheztelj, értsd meg jól: nem kívánom épenséggel, hogy teljességgel egyáltalán soha se menj a korezmába. Ha oly nagy áldozatodba kerül, ám menj miattam Isten nevében olykor, a midőn bizonyosan tudod, hogy jóraváló becsületes embereket találasz ott, kik tisztességes beszédeket folytatnak. Én ugyan jobban szeretném, ha meszely borodat otthon költenéd el; mert sehogysem tudom elfelejteni, hogy a már megneveztem, s a magyar nép minden porzikáját annyira ismerő Szabó Imre a korezmát oly találólag „ördög iskolájá”-nak nevezte el. Tégy hát magadon próbát egyszer-másszor, ha nem tudnál-e onnét elmaradni, hogy megbizonyítsd, ki parancsol: az állapotember, vagy a szellemember-e?

Föltéve már, hogy tanácsomat egy ideig követted, mit fogsz csinálni szépen gyarapuló takarékpénztárcskáddal? Én azt tartom, legjobb lesz pénzedet kölesön adni; de nem a városi kereskedőknek, holmi árendások-, kupeczek- és szatócsoknak stb. Mert mennél több kamatokat ígér valaki, annál hamarabb odavesz tőkéd is. Ha elvetődöl a falu házához, vedd kezébe a hivatalos újságot, nézd meg utolsó lapját: szinte káprázik szemed bele a tenger, helykiméletből kis betűkkel nyomtatott esődök, kótyavetyék miatt, melyek ott árverelésnek iratnak.

Egy oly kölesönvevőt fogok neked megnevezni, kinél nem csak tőkéd biztos, hanem oly kamatot is fizet, hogy a kamatot tőkének, a kölesön adott tőkét silány kamatoस्कának vélnéd. Ép úgy, mint ha a nagy lotteriába tennél, s minden betett szám főnyertes lenne. A hitelezés végett nem kell messze fáradnod; falutokban lakik a kölesön-vevő, neve: Krisztus Jézus. Ő mondotta — a mit pedig Ő mondott, biztosabb szabályszerű kötelezvényénél — igen ő mondotta: „A mit a legkisebbnek atyámfiai közül tettetek, azt nekem tettetek; a pohár víz, melyet nevemben adtatok, nem marad jutalom nélkül.” Röviden: mit a szegénynek adtál, Üdvözítődnél, Istenednek adtad. De légy őszinte: hogy tetszik ez? Érzékiséged nemde ellenszegül? — Emlékezzél azonban a végórára, s fontold meg: mindegy leend-e akkor rád nézve, ha a szegényekre 100 vagy 1000 frtot fordítottál, alapítványoztál, avagy azt a mennyiséget a korezmába hordogtatván, testedbe, hol elrothad, öntötted? Az Ur Isten a földön oly takarékpénztárt alapított, melybe ha valaki élete folytatában rakosgat, a betétet halála után százszorosan kapja vissza. E hely pedig, hol pénzedet és kötelezvényeidet biztosíthatod: a szegények keze. K. I.

Katicza.

„Kinek viszed a cseresznyét?
Be jó érett, szép is!
Adj belőle kis Katiczám;
Szeretem ám én is.”

„Adok biz én, mester uram!
Hol van a kendője?
Fele öné, felét pedig
Vigye kedves nője.”

„Czipó is van kosaradban,
Pedig ugyan forró:
Meggóstolom, ha nem bánod;
A lány kenyér oly jó!”

„Kóstolja hát mester uram,
Törjön csak belőle;
Magamnak ez úgy is sok lesz,
Megbetegszem tőle.”

„Hát ebben a kis tüvegben
Mi van? de szép sárga!” —
„Egy kis törköly jó apámnak;
Szegény! alig várja.” —

„De azért csak hajtsa föl ám,
Ne kiméljen minket;
Majd ellátja édes szülém
Apám- s eselédinket.” —

„Hát mi van a köténykédben?” —
„Rózsa, szegfű, máva.”
„Kis Katiczám! olyan léssz te
Holnap, mint a páva.” —

„Adj belőle!” — „De nem biz én!” —
Tudja minden lélek,
Holnap ünnep, s holnap én is
Az Istennek élek.”

„E virágból szép koszorut
Fonok én estére,
S fölteszem a boldogságos
Szűznek a fejére.”

Daniss.

A zárda-szűz.

— Beszély. Folytatás. —

III.

Merülnek föl olykor események éltünk folyamában, melyekből jövőnkre következményeket vonhatunk. Sokszor egy pillanat határozó befolyással tör keresztül éltünk tervén, s legszebb reményeinket, mielőtt valósulhatnának, elhervasztja. Ily esemény merült föl Czelka életében akkor, midőn jövője szép álmaait már már valósulva lenni képzelé.

Halottak emléke estéjén több hívekkel kiballagott

Czelka a temetőbe. Nehány viasz-gyertyácskát gyujta atyja sírjára, ez által is mintegy könyörögni akarván a Mindenhatónak, hogy atyja lelkének nyissa meg az örök világozságot. Szent kegyelettel imádkozott a legjobb atya örök boldogságáért. Hűvös szél lengedezett. Czelka hosszabb ideig térdelt a márvány-talapzaton; meghüté magát, s megbetegedett. Lázás álmaiban jövője föltárult előtte. Homályos szavakban siratá reményeinek egykor viruló, most pedig hervadtan hullongó leveleit. A kór napról napra veszélyesebbé vált. A halál színét viselő arc, a kékült ajkak, a beesett szemek a tulvilág szebb virányaira repülni készülő léleknek végbucsuját jelenték, hogy elválva az enyésző anyagtól, visszazárnyalhasson eredetéhez, s kérje jutalmát. . . . Az anya jajgatva borult leányára; forró csókjaival melengeté a hideg ajkakát. A feszület előtt Lajos állott; szeméi a haldokló Megváltóra valának függesztve, és sohajtá: „Szenvedő Jézusom, betegek orvosa! gyógyítsd meg jegyesemet, s én szűz Anyádnak tiszteletére Maria-Cellbe fogok zárándokolni.“ E pillanatban halk sohaj tört fel Czelka kebeléből, s bádgyadt szeméit felnyitá. A válság elmúlt, és Czelka jobban lett. Ime! Isten a hozzá folyamodókat el nem hagyja. Lassan bár, de megjött Czelka egészsége. Oly jól esett szívének, midőn Lajos fogadását megtudta. Nem egyszer mondá: „Lásd Lajos, mily jó az Isten! Köszönöm az áldozatot, melyet érettem Istennek tettél. Te jó vagy, s én e jószágot meghálálni igyekszendem.“

Elmúlt a tél. A természet levetközé álomleplett; új életre ébredt minden. A zengő madarak elfoglalák tanyájakat a liget bokrai között; a szende ibolya kedves illatával fűszerezé a levegőt. Ugy örült minden! Örült Czelka is; mert elérkezett az idő, melyben Lajosnak fogadását kelle teljesítenie. Utravalót is készítettt ő kedves Lajosának; nem pogácsát, nem sültet, hanem egy, a szűz Mária tiszteletére szebbnél szebb imákkal ellátott könyvecskét. Előre is örült, mint fog Lajos örvendeni, s mily szívesen veendi ajándokát.

Egy nap délutánján együtt voltak. Czelka a bucsuzarándoklásra vivé a beszédet, s gyermekded bizalommal kérdé:

— Lajos! mikor indulsz Maria-Cellbe?

— Ugy hiszem — válaszolt Lajos palástolt zavarral — még elég idő.

— Hogyan Lajos? — Bizonyos vagy-e, hogy még elég időd van? Ki irta homlokodra a jövődöt? Mért halasztanád utadat? A kora tavaszi munka bevégezve, s mig másik következik, addig elvégezheted utadat.

— Talán rám untál Czelka, hogy ugy sürgeted távozásomat?

— Ne hidd Lajos! Én csak emlékeztetek, hogy Istennek tett fogadásodat, mikorra a veszély pillanatában határozád, akkor teljesítsd.

— Mindegy, akár előbb, akár utóbb.

— Nem mindegy, Lajos! Lásd, Isten azonnal meghallgatá könyörgésed. Ő is megkívánja tőled, hogy fogadásod annak idején teljesítsd. — Én azt mondom, Lajos! készülj, és Isten szent nevében indulj. Áldásom s imám fog kísérni utadon; szerencsés megérkezéséért pedig Czelka hü szíve fog Istenhez esedezni.

— De Czelka! szívesen veszi Isten az imádságot,

bárhon végezztik is azt. Ugy hiszem, a mit Cellben végeznék, itthon is elvégezhetem.

— Igaz! Isten szívesen veszi a bármely helyen mondott szívbéli imádságot; azonban a bucsu-járások kedvesek előtte. Aztán te ezt fogadtad neki.

— Lásd Czelka! annyira feltettelek, hogy azt sem tudtam, mit ígérek Istennek. Dolgaim nem engedik oly hosszú utat tenni; majd ha lesz olyan ráérem-idő, talán majd elmegyek.

Czelka egy, mély megvetéssel párosult szánó pillanatot vetett az ifjura, s azzal ott hagyá a faképnél. Midőn Lajos távozott, akkor tért vissza Czelka a szobába. Térdre esett a haldokló Megváltó előtt, imádkozott; s mit többé föllelni nem hitt, vigaszt annál keresett, ki azt mondá: „Mindnyájan, kik szomorodtok, hozzám jöjjetek, én megvigasztallak titeket.“ S e pillanatban találkozunk vele beszélyünk elején.

Lajos zavarodtan tért haza. Azonban csakhamar megnyugtató magát azon gondolatra, hogy mézes szavakkal ismét meg fogja nyerni Czelkát.

Mint említve volt, Lajost a világ jó, szelid ifjunak ismeré s itélé. De mi a világnak itélete? Jégre metszett betű, mely összeolvad a legelső napsugár hevétől. Így történt itt is; mert később a világ tudni akará, hogy Lajos egy idő óta azért látogatja oly gyakran a templomot, hogy Czelka kedvét megnyerhesse. Nem akarunk az ifju felett pálezát törni; de a történetek után könnyen gondolhattuk, hogy a gyanu alatt való lapanghat. Mert Lajost közelebről vizsgálva: bizonyos neme az annyi ifjakkal közös könnyelműségnek ömle el valóján; mit fogadásából s annak nem teljesítéséből következtethetünk. De csak is a legkönyelműbb gondolat sugalhatta neki, hogy egy elveiben oly következetes és határozott leányt, mint Czelka volt, mézes szavakkal meghódíthasson.

Bár Czelka nő volt, kit a világ ingatagnak fest: ő mindazáltal elveihez híven ragaszkodott, s határozataiban nagyon is ingatlan volt.

Tudjuk ezt beszélyünk elején anyjával folytatott beszélgetéséből. Lajos hiában számított a mézes szavakra; rá nézve Czelka veszte volt, és pedig — örökre.

Másnap egész biztossággal indult Czelkáékhoz. Azonban válaszul nyéré, hogy nincs honn. Következő s többi napokon sem volt otthon. Erre Lajos gondolkozóvá lett. Ő Czelkát szereté: azért szívéhez kapott, mely fájni kezdett. Végre irt Czelkának; de levele bontatlanul jött vissza, és ez nagyon elbusitá.

Komoly tünődésbe merülten ült Lajos a szobában. Szívére nehéz bánat sulyosodott. Terv tervet üzött agyában; de a jó gondolatot nem tudá föllelni. Majd egy kisedet képet vont elő fiókjából; azt megcsókolván, maga elé helyezé, s aztán felsohajta: „Czelka! . . . te remeke nemednek! ritka gyémánt, milyent csak századokban talál egyszer a buvár szikla sírjában. Oh mit tegyek, hogy visszanyerjelek; hogy szíved ismét enyim legyen, mint volt azelőtt? Minden boldogságom bírásod volt; most attól megfosztva, életem kietlen, mint az oáz nélküli homok-pusztá. . . E szív is ugy fáj! . . . E kebel oly nyugtalan. . . De lecsendesitem a szív fájdalmát;

visszaszerzem a kebel nyugalmát. Elmegyek oda, hová fogadásom szólít, ott az Isten anyjától fogom visszakérni jegyesemet. Ő meg fogja kérésemet hallgatni, mint egykor haldokló fia. — El tehát Cellbe! visszaszerezni az elvesztett édent, a szív nyugalmát.

E pillanatban vértfagylaló gunyakacaj üté meg füleit.

(Vége következik.)

Veszely László.

Szemerei levelek.

XIX.

Tisztes öreg mamák ott a fatornyú szomszédban! becsásanak meg szegény fejeknek, hogy ismét magukhoz pillantok át a harangkötéllél. Hiában, a mai világban nem sokat adnak az észre, csak a szív vonzalma után indulnak; pedig magam is a mai világban lézengek: tehát nem csinálhatok parodiát, hanem szívem vonzalma után indulok, s fölkeresem kigyelmekek között régi ismerőseimet, kiket régen kellett volna már olyan félhivatalos látogatással megtisztelnem; mert valóban érdemesek erre. Sőt csak a miatt se neheztejenek rám, hogy vízbehányó-hétfőt választottam látogatásom lerovására; mert mi haszna titkolom, a szög egy is kiüti magát a zsákból: biz én szeretek kutatni, vizsgálni. S most is a végre indultam utnak, hogy kitaláljam: vajjon úgy ülnek-e maguknál is a husvét második napját, mint nálunk, Szihalmon és még igen sok helyen? Ebben ezélt is értem, mert szememmel láttam, hogy vízbehányó-hétfő ott sem pogányabb, mint máshol; biz ott is fekete árnyéka van a fehér liliomnak. Az Isten házában lámpással lehetett keresni a legényeket, még a leányokat is; sőt a jelen volt ifjak is jórészt olyan állapotban mutatkoztak, mintha Bacchus oltáránál áldoztak volna. A többi ősi szokás szerint való szertartások pedig, ugymint: istenkáromlás, lárma, ezivakodás, puff-paff colliatiók néhány pirosra festett fej kíséretében — ezek mind legujabb kiadásban jelentek ugyan meg, hanem egészen a régi löselei formára.

Még utközben eleget törtem a fejemet egy kérdés megoldásán: vajjon a vízbehányó-hétfőn kegyetlenül dühögött apríli szélvész hidegebb-e, vagy azon keresztények szíve, kik oly kegyetlenül tartják meg az ünnepet, s az Ur Jézus föltámadásának örömapján szörnyiképen meghalnak lelkökben? De biz e kérdést még akkor sem bírtam megfejteni, midőn a „Lopdteli“ esárdánál első ismerősömmel találkoztam. Víznemiszsa Ivó urambátyám ott állt a fal mellett, még pedig három lábon; mert harmadikul a balkezét használta, jobbja pedig tehetlensége teljes érzetében meghunyászkodva pihent a göresös esáthi bot. Lábaival vagy keresztjárót, vagy sarlóst tartott; de biz ha a csillagok közé juthata, okvetlenül hatalmas vetélytársa leendett a „kaszás“-nak. Az orra nem volt vörös, csak biborszinű; feje sem görbedt meg, csak lekonyult a föld felé, melyen alkalmasint azt esodálta, a mi a gyomrában volt; mert a vízbehányónak teljes ellentéte mutatkozott rajta, a nélkül, hogy gyógyszerári gyomorrázóra szorult volna. Persze a méreg mindig méreg; ha itezés pohárból iszszák is, fölkaivarja a gyomrot. Szemei villogtak, mint a hamvadó dohány végső szikrája a pipakupak alatt; areza virágozott, mintha sárgamázos falra fecskevakolat gyanánt szamóezaszemeket szórt volna a kőműves. Kezei, mint már mondtam, titkoszerű mozdulatokra készülődtek, mintha rokonszeretettel sietnének a takács vetelőjét majmoló lábak támogatására. Gyomra hasonlított egy szemáilott abroncstalan gönczi hordóhoz, vagy egy elázott szivaeshoz; hanem a nyelve forgott és morgott, mint a gőzmalomban a sziníg töltött garat. Ember legyen a talpán, a ki ilyen ünnepössel szóba mer állani, különben férfi korában is megújul a feje lágya. En azonban ahhoz is szokva levén, hogy az igazságot a fejéhez verik, de a esáthi okfő tehetlenségét is ügyesen számításba vevén, megtiszteltem urambátyámat az ő tisztességtelen állapotában.

„Adjon Isten jó estét, bátyám uram! hiszen, a mint látom, a jó reggel már egy is megvolt, még pedig oly mérték fölött, hogy kelmed a fényes napot is holdfogyatkozásnak képzeled.“

„Harangozó uram! maga a templom szolgája, még sem tudja a szentírás parancsát: Az öregebbet tiszteld, mint atyádat. Ne üzzön esufot az öregből, mert megbünteti az Isten.“ Ezt nem tudom olyan dadogósan leírni, a mint mondatott.

„Ej bátyám uram! de biz mostoha apát látna most kelmedben saját édes fia is. Dehogyan nem tudom én a szentírás parancsát; sőt még azt is tudom, hogy az ördög is a szentírásra merészelt hivatkozni, midőn az Ur Jézust megkísértette. Igazán ott van a szent könyvben, a mit kelmed mondott; de ám az is ott van: „Nem a hosszas, nem is az évek számaival mért öregség tisztelekre méltó; hanem öszkek az ember érzelmei, s az öregség kora a szeplőtlen élet.“ Szívesen tisztelem én kelmedet, csak bizonyítsa be, hogy jelen állapotában van rajta valami tisztelekre méltó; de ilyet nagyító üvegen át sem láthatnék rajta, sőt éppen azt találom, a mit ismét a szentírás mond: „Az ember, midőn tiszteletben volna, nem értette; hasonlított az oktalan állatokhoz, s hasonló lett azokhoz.“ Hiszen a mit most kelmed tesz, azt még az állatokban is utáljuk. S még az Istennel fenyeget! — Jobb bizony, ha nem említi azt az imáandó Fölséget, kinek szent képét így meggyalázta magán; mert azon a hebegő nyelven csak káromlás az Ur nevének említése. Hiszen, ha a pálinka szeszétől elgyuladt vére most hirtelenében egy gutalitást hozna kelmedre, csak arra sem volna képes mámorában, hogy ahhoz térjen, a kivél engem fenyeget. En nem félek attól, hogy az Ur megver az igazságért, melyet élesen is csak a kelmed lelki javára mondok; hanem kelmed féljen azért, hogy a szent ünnepet, a föltámadás napját ily gyászos lelki gyilkossággal megszenteltelenti. Nem én üzők esufot belőle, de maga teszi magát világ esufjává. Aztán mit emlegeti azt, hogy én az egyház szolgálja vagyok? Kelmed nem él az én szolgálatommal; mert a harangszóra nem a keresztes, hanem a czéger felé tart, és az „Ur angyala“ helyett azt a diésőséges nótát hangoztatja: „Igyunk, a ki angyala van!“ Az „öreg“ név különben is csak azért illeti meg kelmedet; mert negyvenöt éves korában „ifjúság nélkül lett öreggő“ a kulacs szolgálatában. — Még azt is elmondhatnám, hogy szegény neje és gyermekei valóságos eleven marttyrok abban a kis kidültbedült vityillóban, mely egykori féltelke gazdaságából egyedül maradt még meg — a koresmáros számára; s az ő szívök gyötrő-kínzó hohéra a kelmed torka. Mégis csak istentelen gyomra lehet kelmednek, hogy olyan sok szög földet el birt emészteni! Végre mindezekhez azt is kapcsolhatnám, a mit szintén a szentírás mond: „Az okos szívébe veszi a tanácsot, az esztelen pedig saját ajkaitól veretik meg.“ De szemeforgásának bágyadozásából látom, hogy csak felében-harmadában érti szavaimat. Nem is épen csak kelmed miatt mondtam azokat, hanem itt ezen derék ezimborai miatt, kik még egy kevés tisztabb értelemmel nevetik a kelmed nyomorúságát, melyet fél óra mulva alkalmasint ők is osztani fognak; mert a szerencsés is könnyebben lehet fehérre mosni, mint a korhelyt megtéríteni. — Tehát jó éjt és szép álmokat kívánok kelmednek! Kötözzék álmanban szőlőtökéhez, s vesszőzzék meg venyigével; vagy zárják száraz hordóba, hol epesztő szomjúságában türes kulacsosál, vagy a mi még iszonyubb gyötrelmére szolgálna, vizes korsóval kínálgassák. Nyomakodjék a szívére elkorhelykedett szép vagyona egész sulyával; éhező esaládjának vérkönyvei áztassák át egészen a lelkéig; minden istenkáromlás, szemérmetlen beszéd és egyéb botránytörés, melyeket részeg fölél elkövetet, kísértő rémként járják körül. S majd ha e szép álomból fölbered, akkor adjon az égi kegyelem üdvös kijózanodást lelkének, és boldog föltámadást; mert a szent atyák úgy mondják: hogy a részeges nem csak meghalt, de sőt el is temetett lelkileg.“

Tehát első ismerősömmel találkozásom nem épen a legörvendetesebb volt. No de ki is lenne oly vakmerő, hogy vízbehányó-hétfőn tiszta lelki örömet merne keresni a leketlenség özönében? Hát csak haladjunk tovább, talán a tölbi ismerősök majd kárpótolnak egy kis vigasztalással. — Végig mentem a fűteuzán, s a köhidről a patakba tekintve, midőn annak kiszáradt medrét láttam, hálafohaszul mondtam magamban: „Igy legalább vízbehányó napján még sem lesz patakbahányó, ha-

nem legfőbb vizöntő a kutágas mellett, melynél ugyan majd megveszi a leányasszonyokat az Isten bidege; de azért mégis egészen ellágyult kéjézzel állják ki a vizpróbát, mert hiában, nálunk így szokták szeretni egymást még hetvenhetedik ösapánk is! A hid végén szemközt találtam második ismerősömet, ugymint böles János bácsit, ki testileg jókorát nőtt ugyan, de azért senki sem fogja őt „Nagy-János“-nak nevezni; bár ő maga azt tartja, sőt ha a böleség lelkét a kulacsból fölszivta, vallja is, hogy az egész városban csak két tanultabb ember van nálánál, tudnillik: a főtisztelendő plebános ur és a főszolgabíró ur. Az ő bölesége pedig abban áll, hogy az embernek „nincs lelke, hanem csak a levegő élteti.“ Diekszik jeles könyveivel, melyekből e nagy böleséget merítette; hanem egy idő óta azt hirdeti: hogy mind a tűzbe fogja vetni könyveit, ha nagyreményű fiát az egyház szolgálói közé nem sorozhatja. Evvel is váltottam egy pár szót.

„Okos, jó reggelt kívánok, böles János bátyám! Hiszi-e már, hogy van az embernek lelke?“

Mint a bűnös, kinek titkos vétékét térítik szemére, szemeredve nézett rám, s nagy vontatva kérdé: „De hát ki mondta harangozó urannak, hogy nem hiszem?“

„Hát biz azok mondták, kiket kelmed illeten böleskedésével szokott fölvilágosítani, mint mondogatja, a vak babonából. No de ne háborodjék meg; hiszen magam is elégszer tapasztaltam, hogy sokan vannak kelmeddel egy hiten: nem hiszik, hogy halhatatlan lelkök van, mert ha hinnék, nem vétkeznének oly iszonyuan. De mégis azt mondom kelmednek, ha már maga is bevallja, hogy a főtisztelendő plebános ur és a főszolgabíró ur okosabbak nálánál: hát az okosabbak esze után induljon. A főtisztelendő ur lelkipásztori böles szavával és példájával, a főszolgabíró ur pedig lelkes buzgóságával bizonyítják az Isten házában, hogy az emberi lélek létét, sőt halhatatlanságát szent meggyőződéssel hiszik: hát ne járjon kelmed a maga szükien mért esze után. Sőt ama híres könyveket, melyekből eddig böleselkedve esztelenkedett, csakugyan dobja a tűzbe még ma; mert furesa dolog lesz, ha majd azok dobják a kelmed halhatatlan lelkét az örök tűzre. Ne is ohajtsa azt, hogy nagyreményű fia az egyház szolgálói közé fölvéssék; mert akkor fog kelmeden teljesedni a szentírás ítélete: „Elválasztatik a fiu az apja ellen.“ Az egyház szolgálói Isten legszentebb igazságait vallják, és tanítják az ember lelkének létét s halhatatlanságát: tehát majd saját fia fog harsolni a kelmed rémitő bölesége ellen. Aztán ha az embernek nincs lelke, akkor Isten sínes ám: hát minek lenne a kelmed fia Isten szolgálója? Sőt ha nincs kelmednek lelke, biz akkor csak álljon a jászoly mellé, bizvást kötesse magát a tulkok közé; mert lélek nélkül csak egy cseppel sem különb kelmed azoknál. Biz azt is higye el, hogy az erős ökör és szilaj ló nem a kelmed testi ereje által, hanem lelki ereje által engedi magát meggyőzteni s fékeztetni. És ha nekem nincs lelkem, csak páram van, mint a barmoknak: hát ugy titokban, hogy a polgári törvény előtt rejtve maradjon, ökör módra jól összeülhetem kelmedet, ló módra megrugdoshatom, szép jószágát ellopkodhatom, sőt magát is meggyilkolhatom; mert lélek nélkül nem félhetek ám a sirontuli büntetéstől. Lélek nélkül nincs neve a felebaráti szeretetnek, nincs neve a jézusi szent törvénynek s az emberi méltóságnak. Azaz, ha kelmed azt mondja: „Nincs lelke az embernek,“ én csak a szentírás szavát kapcsolom ehhez: „Mondá az esztelen az ő szívében.“ Ugyan gyónja meg csak a főtisztelendő urnak, kit saját vallomása szerint magánál okosabbnak tart, gyónja meg csak neki ezen esztelen véleményét: tudom, hogy majd hall ő tőle olyan leczkét, mely kigyógyítja kelmedet böles elmeháborodásából.“

A végső szavakat még el sem mondtam jóformán, midőn hátam mellett ily szót hallék: „Minek gyöntok, hiszen megint vétkeztek!“

„Te vagy-e lelkem édes öröme, Kételyi Tamás? Isten hozott, még pedig épen legjobbkor, mert, a mint látod, jó kedvemben vagyok; ilyenkor pedig epedve ohajtom a veled találkozást. Ugyan tedd meg a kedvemért, menj el fehérvasárnapon a templomba, csak addig, míg fölolvassák az evangéliumot, mely a hitetlen Tamás megtéréséről szól. Hanem most meg azt mondom, hogy te kérdeztél, tehát én majd felelek. Kérdezted:

minek gyöntok, hisz ismét vétkezünk? Ezen kérdésre már Jób patriarcha megfelelt; már ő megemlékezett te rólad, midőn azt mondá: „Ugy szóltál, mint egy az esztelenek közül.“ — Bizony te, mióta az iskolai fegyelem kényszerítése alól kiloptad magadat, azóta nem igen koptattad azt a kis térdeplőt ott a gyöntató-szék mellett; tehát csak saját hidegséged s leketlenséged szépítésére hoztad most föl ezt a csodálatos okoskodást. No de hallottam már én ezt mások szájából is; tehát állok elébe.“

„Azt mondja a szentírás: „Izletes az embernek a hazugság kenyere, de aztán megtöltetik az ő szája köveccsel.“ Ez a kába vélemény: minek gyönjunk, hiszen ismét vétkezünk? a hithidegség és üdvösség iránti gondatlanság szüleménye, súlyos és veszélyes tévedés, melyhez csak az elfásult szív ragaszkodhatik. Ha már a te kurtaszáru böleséged által fölhivatva, ily keserű tárgyról kényszerülök szólni: ne csodálkozzál rajtam, s épenséggel ne nézz uj kapunak azért, hogy komolyan s tán itt-ott keserűn is fogok a te ezetben főzött czukor-szívedhez szólni. Először is az alapot vetem meg, s majd arra építem nagyokosságú mondatod ezáfolatát.“

(Folytatása következik.)

J a k a b s z o m s z é d.

Katholikus hitélet.

Diószegh, jun 7. 1859. Engedje meg ft. szerkesztő ur, hogy becses lapja hasábjain közzétehessem azon örvendetes és épülesünkre szolgáló eseményt, melynek f. hó 2-án, ugymint Urunk mennybemenetelének ünnepén szemtanui lehetni szerencsések valánk; és a mely alkalommal oly édes örömezzet tölté el szívünket. Mert melyik igaz katolikus embernek lelke ne emelkednék örömben, midőn szemtanuja lehet oly eseménynek, melyben szerelmes Üdvöztök ama jövendőjét teljesülni látja, miszerint ő az aklán kívül tévelygő juhait tulajdon nyájához terelni fogja, hogy legyen egy akól és egy jó pásztor? — És ime, mi diószeghi katolikusok hasonló örvendetes és épületes eseménynek valánk szemtanui, midőn a fent érintett ünnepén bizonyos, H á j e k Márton nevezetű, azelőtt ágostai vallást követő, és Kis-Mácséd főkheleységünkben szolgálathal levő nélen legény tévelygéséről lemondván, nyilvános isteniszteletünk alkalmával a kath. hitvallást ünnepélyesen letette. Hitvallástételt fogadta ft. S z t a r e c s e k Mihály helybeli esperes és szeretett buzgó plebános urunk, ki az említett Hájek Márton szent hitünk igazságaiban oktatván, őt, miután a kiszabott hosszabb idejű tanítás alatt mind a keresztény katolika tudományban való haladásának, mind pedig szent hitünk igazságáról való szilárd meggyőződésének és szándéka tisztaságának teljesen megnyugtató jeleit adta volna, hivi közé szeretetteljesen és ünnepélyesen fölvette; el nem mulasztván üdvösségesen emlékeztetni az anyaszentegyház kebelébe visszatérte, miszerint az isteni szolgálat alatt jobbában tartott égő gyertya azon boldogító hitnek képe, melynek világosságánál kellend ezental neki az élet tekervényes utain hátralevő vándorpályáját megfutni. Egyszersmind azon kötelességére is figyelmeztette őt atyailag, hogy mivel az apostol szavai szerint a hit jó cselekedetek nélkül holt, azért a ker. kath. hithez való ragaszkodását jó cselekedetek példájával is hirdesse, Üdvöztök ama szavai szerint: „Ugy világoskodjék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy látván jó cselekedeteiteket, diésítsék a mennyei Atyát.“ — Adja Isten ezen új megtért atyánkfianak, hogy ama lelki békét és nyugodalmat, melyet előbbeni vallásában föl nem lelt, a ker. kath. anyaszentegyház kebelében föllelhesse, s vitelkedő anyaszentegyházunknak buzgó tagja lehessen! Isten velünk!

B ő s z n e r J á n o s.

Cseklész, junius 5. 1859. Győri molnármester, P e t r á s István ur, ifju korában itteni szülőföldjétől bucsut véve, az isteni gondviselés oltalma alatt saját szorgalma által annyit szerzett magának, hogy állapotjához képest tisztességesen megélhet; s így, mint gyakran történni szokott, azon helyről, hol bölesője sanyarubb körülmények között ringott, könnyen megtelejtkezhetett volna. Neki azonban sok évek lefolyta után eszébe jutott, hogy jó volna az ingyen vett isteni áldásban azon templomot is

részcsinálni, hol ő a sz. keresztység által Jézus anyaszentegyházának tagjává avatott. A mit gondolt, úgy tette valóvá: hogy a töredelmes Magdolnának szépen festett, és gazdag aranyozott keretbe foglalt képét a keresztelő-kut mellett oltárnak fölékesítésére, négy szintén aranyozott gyertyatartóval, finom oltárlepedővel, két vánkossal és csinos takaróval Urunk mennybemenetelének ünnepére személyesen meghozta. S mint hogy épen akkor fejeztetett be az egész oltárnak megújítása, ennek öszves költségét teljes örömmel azonnal kifizette. — A milyen nagy volt Petrus ur földieinek meglepettetése, szintén oly méltányos, hogy az ő vallásos érzelme köztudomásúvá tésék, ösztönül több másoknak is hasonló körülményekben; és hogy neki minden jóakaratu keresztény Istentől bőséges jutalmat kívánjon.

Vaál-völgyi virágfüzér. „Fehérmegyének éjszaki részén nyulik el a vaáli völgy, melynek közepén mintegy királyné díszes trónján, úgy ékeskedik Vaál mezőváros. Koronája a gyönyörű templom, diszköntöse a koszorózott szőlő-hegyek és a virágzó rétek.“ — Völgyünkre vonatkozólag fejezte ki magát minap egy paptársam, s illetőleg barátom imígyen: „Be gyönyörű helyre vetted magadat! Vaál, — te kis Tempe völgy! mintha a nem messze eső alesuthi elysiumot rabolta volna meg szépségében.“ Ez éden-kertben gyűjtött virágok képezik füzéremet, melyek heradhatlanok; mert az ég kegyelemforrásának szünteleni áradása növeszté azokat hitéletünk termékeny földjén.

Szápen süttött a nap május 12-én, éltetőleg lövelté sugarait földünkre. S ime! az isteni kegyelem napja is megtette ma hatását. Egy kisedél ház szobácskájában, mindenkitől, csak az Istentől nem hagyatva el, fekszik súlyos betegségében egy ágost. vallású asszony, ki végső perczét közel lenni érezvén, minden tartózkodás nélkül kijelentette környezőinek, hogy ő most teljesíteni akarja szíve kívánságát, és mit eddig tágas rokonsága nem engedett, a katholika hitre tér. Épen az „angyalú idvözlet“-et végeztem a déli harangszóra, és — az Isten panaszképen ne vegye — szokott „Mi-atyánk“ omat a bűnösök megtéréseért, midőn egy istenfőlé asszony, lélekszakadva, örömtől sugárzó szemekkel jelenik meg előttem, s elmondja, hogy Juhász Katalin (ez a megtért neve) igen beteg, s ft. esperes urnak akarna meggyónni. Ő, a buzgó, hivatalos ügyeiben a plebánián kívül fáradozván, míg én lelkeket Istenhez fölemeltem, és e fontos perezeze segítő malasztjáért esedeztem, tán egy pillanat sem mult el, s a nélkül, hogy a lelkek eledelét, a kenyér színben elrejtett Istent s Údvözítőt mindjárt magammal vittem volna, siettem a betegnek először magán-látogatására. Alig hogy szobájába beléptem, s szép köszöntésünkkel: „Dicsértessék a Jézus Krisztus!“ őt köszöntöttem: a fohászok, melyek lelke mélyéből föllakadni látszottak, a könyvek, melyek fájdalmas arczáról legördültek, a kiejtettem Jézus névrei fohajtások és kézemelések mindannyi elvitatáshatlan jelei voltak azon anyaszentegyházhoz való erős ragaszkodásának, melynek tagjai közé felvételn rövid kérdéseimre adott felelete szerint egyedüli kívánsága volt. Azon igérettel, hogy mindjárt visszajövök, eltávoztam tőle, s Krisztus Urunk sz. testét s vérét megváltásunk drága jelével, egy sz. keresztcsékelvel együtt magamhoz véve, a tanuskodásra felszólított két jóravaló kath. ember kíséretében ismét a kegyelem színhelyén voltam. Most, a jelen voltak épülésére, jobb kezét a sz. keresztire illesztvén, baljában égő viasz-gyertyát tartván a beteg, s kérdéseimre: Hiszsz-e egy Istenben? mindenható Atyában stb.? egész bátorsággal „hiszek“-kel felelvén, a kath. hitvallást letette, miután őt meggyóntattam, és részlettem azon mennyei vendégségben, melyet lelke már oly régen éhezett. — Allapodjunk meg itt egy kissé, jámbor olvasó, s fontoljuk meg: „mily kellemesen rendel el az isteni bölcsesség mindeneket!“ (Bölcsés. k. 8, 1.) — Betegséggel látogatja bűnös szolgálóját, hogy őt örökre meggyógyítaná; testét veti a nyavalyák rabságába, hogy lelkét a vétkes kötelekeiből feloldaná. „Oh Isten bölcseségének és tudományának mélyeséges gazdagsága! mely megfoghatatlanok a te ítéleteid, és kivizsgálhatlanok a te utaid!“ (Sz. Pál. r. I. 11, 33.) — Két-hétig-tetszett még a legszentebb akarának őt életben megtartani. Ft. Görtler Mihály esperes és buzgó plebános urnak ezen idő alatti jótékonyága a szegény beteg iránt csak szakadatlan folytatása volt azon atyai gondoskodásnak, melyet ő a legeltetésére bizott nyáj iránt minden időben tanusit. —

Ez a vaáli völgy első virágszála hitéletünk mezejéről szakasztva, melynek nem csak az angyalok a mennyben, de még a jóakaratu emberek is örülnek e földön. Fűzzük már ehhez a többi is.

Szünetnélküli szél izzte játékát egy pár hónapig egész messze vidékünkön; mely elem a földnek már minden nedveségét elrabolni látszaték. Nem késtünk folytonos imáinkban kérni a mindenek Atyját: adna alkalmatos esőt, hogy ideiglenes szálségünkben megsegítettvén, az örökkévalókat bizodalmasabban kereshessük. És történt, hogy május 15-én veesernye után, mint Nep. sz. János előestéjén, ft. esperes ur által ünneplés processio vezetettvén ki az anyaegyházból sz. János szobrához, midőn ez előtt ajtatosságunkat végeztük, s visszajövet lelkünkben énekeltük volna: Hallgasd meg, hallgasd meg Uram, könyörgésünket! engedj minékünk szép esendes esőket! — még az napon megeredtek az egék csatornái, s csak az érzéketlen szívűnek nem hullottak egyuttal könyei azon irgalmasságra, melyet Isten népe iránt mutatott. Csak igaz az: „A ki keres, talál“ (Máté 7, 8.). „Kérjetez tehát, és adatik nektek; keressetez, és találtez; zörgessetez, és megnyitátik nektez“ (Máté 7, 7.). — Az egész nyolczad alatt épületes szertartások közt végeztük naponki sz. János letenyéjét. — Meujtunk tovább.

Május 19-én tartottat a vaáli két osztályu elemi iskolában az első félvi vizsgálat, melyre nt. Lenzér Ignác pázmándi pleb., t. Tallo György pázm., és t. Krisztyán János esákvári káplán urak is megjelentek. Fényes istenitiszletet végeztevel, melyet ft. esperes ur tartott teljes papi segédlettel, öröm volt hallani az iskolában, mint hangzottak le az ártatlan gyermekek ajkairól sz. hitünk legmélyeséges titkai felett intézett kérdésekre talpraesett rövidke feleleteik; mily egyszerűen s érthetőleg beszélték el a bibliai történetekből az engedelmes Ábrahám, az istenfőlé Tóbiás, a béketűrő Jób stb. történeteit; mily kielégítőleg tanusíták az olvasás, számolás, s különösen a fej-számolás körül szerzett ügyességöket! Nem jó illatu rózsája-e mindez a gyermeki szorgalomnak? De „kiesoda az, ki itt a nap alatt rózsát talál tövis nélkül?“ — Fájdalmasan kell felemlítenem némelyik hanyagságát gyermekeik iskolázatásában, különösen a nyári hónapok alatt. Ez elmaradozó feltűnő tudatlansága azonban csak ösztönzésül szolgálhat a szorgalmasoknak, szép törekvésökben továbbra is megmaradni. — Bőkezűleg jutalmazá végre kegyes elnök ur, a kisedeknek valódi atyja, mindkét osztály minden egyes tanoncát. Isten fűzzen meg jóságáért! — Nem mulasztom el ezuttal közörműnket nyilvánossá tenni. Ugyane nap délutánja együtt ülve találta a vaáli plebániákon többekben azokat, kiket Krisztusban testvéri, vagy fiai szeretet láncza esatol egymáshoz. Az épületes szóváltást egy kocsinak zöreje akasztá meg, melyen ngos Úrményi Pál, méltóságos Úrményi József kegyurunk nemes sarja érkezett meg. Erzékeny benyomást gyakorolt szívűnkre a jelenvoltaknak tettben nyilvánított tisztelet készsége ő ngsa iránt; — megható volt az őly nagy apa reményteljes fának közeledése ft. Görtler Mihály esperes urhoz, kiben ő ngsa gyermekkori vezetőjét és oktatóját most is hálásan tiszteli. — Május 28-án bekéltettek ki iskolás gyermekeink az annyiszor megbántott Istennel a penitencziatartás szentsége által, s ezzel a töredelmesség és igazi bűnbánat illatos virágját hozák Istennek áldozatul.

Most elég lesz egyszerre ennyi. Nem sokara kedveskedem e becses lap jámbor olvasóinak jelen füzérem folytatásával. Addig is az Isten oltalma maradjon velünk!

Vinis Ferencz, káplán.

Különfélék.

— Buda, jun. 13. Az irgalmas-rend magyar tartományának ő főmagassága bibornok herczeg-prímás mint apostoli visitor elnöklete alatt f. juniushó 9-én Budán tartott rendes választási káptalanja a következő eredményel ment végehez: tartományi főnök lett nt. Gelencsér Privatus, érdemesült budai perjel. Definitorok lettek: nt. Bursák Borg. Ferencz, érdemesült tartományi helyettes főnök, Hrebitsek Hermes, Úrgh Imre, Jakobovics Rupert, Szweboda Sabinus; és tiszteletbeli: Gyön-

gyösy Conräd. Perjelek lettek : Hrebitsek Hermes Pozsonyban; Jakobovics Rupert Egerben; Pönitz Sixtus Szepes-Váralján; Nekánovics Amantius Temesvárott; Hullusz Crispin Pápán; Bursák Borg. Ferencz Kismartonban; Péntek Secundarius N. Váradon; Ürghe Imre Vácson; Szvoboda Sabin Pécsen; Szakovits Sidonius Szakolezán; Peche Arnold a pozsonyi lábadozók házában; Koch Sebestyén Zágrábban; Schramek Hermenegild Budán; Kuzman Speciosus Szathmáron. Egyszersmind elhatározatott : hogy a már meglévő pozsonyi növendékintézetet (novitiatus) kívül, egy másik a budai zárdában állíttassék föl.

— Esztergom, jun. 1. Tegnap zártuk be ünnepélyes „Téged Isten dicséretünkkel a Mária-havi ajtatosságot papnöveldénkben. — Kit is tisztelhetnénk méltóbban, mint épen őt, a bold. szűz Máriát, kit maga az Isten is úgy megtisztelt, hogy az eredendő büntől is megőrizé, és szent Fiának anyjává választotta? Avagy kihez is illenék inkább, mint hozzánk, az egyházi pályára készülőkhez a bold. Szűznek tisztelete? Az ajtatosság vezetőjéül tisztelettel kell bemutatnom nt. R. éh János buzgó lelkiigazgató urunkat, ki esténkiut egy-egy virágot szakított ki a bold. Szűz erénykoszorujából, és azt keblünkre tűzte. Miért is a bold. sz. Mária legyen neki mind éltében, mind halála óráján hathatós szószólója! Te pedig Krisztusnak sz. Anyja s hazánk védasszonya!

Ajándk Fiad oltalmába
Testi, lelki ügyünket;
S végre majdan mennyországba
Vezéreljed léptűnket!

Sz. J.

— Köszönettel vettük a nagyváradi l. sz. egyházmegyének folyó évre kiadott „Névkönyvet,” mely szerint van e megyében 4 fő- és 11 alesperesség, 59 anyaegyház, 22 kath. templommal ellátott, s összesen 654 főkegyház, 6 önállású káplán-ság, 21 kápláni állomás; 124 áldozár, 21 növendékpap, 6 szerzetesház 54 szerzetes taggal, 22 orsolya apáca. Az összes lelkek száma : 769,319; közülök 79,249 l. szertartású s 117,588 g. sz. katolikus. 150,997 g. n. egyesült, 72,880 ágostai s 331,743 helvét hitvallású, 16,862 izraelita; az iskolások száma 8043. A magyar nyelv tisztán 50, némettel vegyest 4, szlávval vegyest 10 plebániában használtatik.

Szent-István-Társulati ügy.

Folyó juniushó 9 én tartotta a Szent-István-Társulat ft. Danielik János kanonok és alelnök előlülése alatt havi vá-

lasztmányi gyűlését, melyben a mult havi gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után, alelnök ő nsga okadatolt előterjesztése folytán, a folyó juniushóra egyelőre határozott jelen évi társulati nagygyűlés későbbi, alkalmasb időre halasztandónak határozatott. — Jelentés tétetett a társulati könyvtár bevégzett föllállításáról; melylyel kapcsolatban határozatok hozattak a könyvtár fölügyeletét, annak kezelését, a könyvek kiszolgáltatását és visszaadását illetőleg; a hazai t. nagy közönség pedig elnökileg felhívandónak határozatott arra nézve, hogy a társulat céljaira közreműködni törekvő tisztelt hazafiak a netalán birtokukban levő régi, főleg egyházas tartalmu, de a népnél még mindig kedves nyomtatványokat, imakönyveket, énekeket, és más munkákat a társulatnak akár örökre, akár csak használatra beküldeni sziveskedjenek. — Fölemlítettett a magyar írók és más nevezetesebb hazafiak arcképeinek gyűjtése is; mely, idővel, valódi nemzeti kincsnek képezvén, adott alkalommal lehetségessé teendő, hogy a társulat által netalán kiadandó művekhez az illető írónak arcképe esatoltathassék. — Olvasatott Pest városa polgármesterének a társulati elnökséghez intézett levele, melyben a fővárosi tanács, úgy mint a Pesten épülőben levő lipótvárosi templom védnöke, köszönetet mond a választmánynak azon határozatáért, melyhez képest bíbornok-hg-primás és eszterzomi érsek ő eminentiája f. é. novemberhóban tartandó áldozárjubilaeuma országos ünnepélyének emlékeül, sz. István első apostoli magyar király tiszteletére, a társulat a mondott templomban egy diszes mellékoltárt emelni szándékozik. Kapcsolatosan megújított a határozat, hogy elnökileg fölhívás intézessék a közönséghez, e célra minél számos adományok beküldésére. — Nt. Horváth Ferencz hajai nagygyimnasiumi igazgató urnak „Unio” ezimű, sajtó alól kikerült munkája, a szokott föltételek mellett, bizományba elfogadtatott. Jelentetett, hogy egy, magát megnevezeteni nem akaró jötevő, Kalocsáról, a társulatnak 210 a. é. forintot ajándékozni sziveskedett. Bemutatott két, Romából a társulatnak beküldött, nagybecsű munka; melyek, ha az eladási föltételek megállapítottak, annak idején a társulati ügynökség által megszerezhetők lesznek. E nagybecsű munkákat illetőleg t. olvasóinkat a legközelebb adandó irodalmi jelentésre utaljuk. — A veszprémi püspök ő excellentiája, nem különben a nyitrai káptalani helynök ő nagysága a társulat által szegényebb plebaniák használatára ajándékol küldött „Szent szakaszok” ért halálköszönetet mondanak. — Az ügynökség havi jelentéséből kitéstett, hogy mult májushóban a társulat összesen 154 rendes taggal szaporodott.

ELŐFIZETÉSI FÖLHÍVÁS

A

KATHOLIKUS NÉPLAP

1859-ki II. félévi folyamára.

A „Kath. Néplap” a közelgő juliushó kezdetével beállandó második félévben is a szokott előfizetési föltételek mellett fog megjelenni.

Teljes bizalommal fölkérjük tehát valamint féléves t. ez. előfizetőinket, úgy szintén többi pártfogóinkat is, miszerint lapunk július—decemberi folyamára előfizetni, és pedig, miután a bélyeg miatt számos fölösleges példányokat nem nyomathatunk, a megrendeléseket minél előbb megtenni kegyeskedjenek.

Az előfizetési ár: Budapesten félévre 1 frt 31 kr. a. ér. (1 frt 15 kr. pp); vidékre, postán küldve, 1 frt 66 kr. a. ér. (1 frt 35 kr. pp). Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz. a) bérmentes levelekben intézendők.

A ezimék és utolsó posta hibátlan följegyzését kérve, minden megrendelt tiz példány után egy tiszteletpéldánnyal ezentul is kedveskedendünk.

Isten áldása, s pártfogóink meleg részvéte kísérje legszentebb ügyünket!

Pesten, junius 1-jén 1859.

Szerkesztő.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN, 1859. NYOMTATJA EMICH GUSZTÁV, BARÁTOK-TERE, 7. SZÁM.